

Pe vsili prejemnik:

celo leto naprej 26 K — h
pol leta 13 —
četrt 6 —
mesec 2, 30.

V upravnishvu prejemnik:

celo leto naprej 20 K — h
pol leta 10 —
četrt 5 —
mesec 1, 70.

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate
sprejema upravništvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekopis se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I, 17

Izhajava vsak dan, izven
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 25.

V Ljubljani, v petek, 31. januarija 1902.

Letnik XXX.

Vabilo na naročbo.

S 1. februarjem se pričinja nova naročba, na katero uljudno vabimo p. n. občinstvo.

„SLOVENEK“

velja za ljubljanske naročnike v upravništvu:

Vse leto 20 kron. Četrt leta 5 kron.
Pol leta 10 „ Jeden mesec 1 K 70 h
Za pošiljanje na dom je plačati 20 h na mesec.

Po pošti pošiljan velja:

Vse leto 26 kron. Četrt leta 6 K 50 h
Pol leta 13 „ Jeden mesec 2 K 20 h

Plačuje se naprej.

Na naročila brez priložene naročnine se ne ozira.

Upravništvo „Slovenca“.

Sila in krivica.

Angleški minister za naselbine, J. C. Chamberlain, ima jako oster jezik. Ko bi bilo angleško orožje tako ostro in nevarno, že davno bi bili mogočni lordi spravili na drugi svet vse Bure. Chamberlain je prototip grabežljivca, obolega in zvitega Angleža. O. I. 1899 že je primoran svojo umazano politiko zagovarjati pred svetom. Angleži so sicer že večkrat dokazali, da jih vodi v svetovni politiki gola sebičnost, ki z močjo ustvarja krivico. Chamberlain pa je prekosil samega sebe. Kaj se on zmeni za narodno pravo in človekoljubje, kaj mu je mar javna obsodba. Zlati rudniki v Transvalu so več vredni, nego minljiva ljudska hvala.

Sicer pa velika večina angleškega parlamenta odobrava njegovo politiko. Ko je nedavno v adresni debati vodja opozicije Campbell-Bannermann pohlevno obsojal angleško politiko nasilja in grabežljivosti, ugovarjala mu je večina, in minister Balfour je naglašal, da si Angleži hočejo in morajo

osvojiti burske pokrajine. V gorenji zbornici je lord Rosebery javno priznal, da je ni dežele, koder bi se z nevoljo ne izgovarjalo angleško ime, in da se Britanija ne sme zanašati samo na svoje mogočno brodogradnjo. Navzlic temu pa je pritrjeval vsebini Chamberlainovega govora. Minister za vnane posle, Lansdowne, zbornice ni mogel z drugim tolažiti, nego da naselbine ponujajo novih vojakov proti Burom. Angleži pa jih tudi kravo potrebujejo, ker doma so že vse pokveke vtaknili v vojaško suknjo.

In ti močje v angleškem parlamentu še govore o omiki in človečnosti, ko more burske kmete, ki branijo svojo zemljo in pravice. Angleška vlada sama je priznala v svojem poročilu na parlament, da je do konca minolega leta v angleških taborih pomrlo 12 265 burskih otrok ter 2500 žen in deklet. In znani zarotnik Milner se drzne še trditi, da so Angleži teh 15.000 ljudi „žrtvovali vojaški potrebi valed burske trmoglavosti.“ Če torej človeku kožo vlečeš čez ušesa, naj ti še na kolenih poljublja krvavo roko! Hitro so Angleži iz Kaplanda zapodili svojo rojakinjo Hobhouse, ki je resnično poročala o angleških grozovitostih proti burskim otrokom, starcem in ženskam.

Naravno, da ves svet obsoja to janičarstvo, ki presega že vse meje. Irski poslanec Dillon je v zbornici nasvetoval resolucijo: „Naše prepričanje je, da pustošenje burskih republik, zapiranje otrok in žen v nezdravih taborih ter nezadostna hrana ujetnikov nasprotuje sedanjim vojnim običajem ter vzbuja sovraštvo proti Britaniji pri vseh omikanih narodih.“ A za to resolucijo je glasovalo poleg Ircev le nekaj radikalcev, vseh skupaj le — 64.

V francoski zbornici so posamezni poslanci obsojali angleško barbarstvo, a jeguljasti Delcasse se je izmotal iz mreže. Edini belgijski minister Beernaert je zaklical: Nihče ni še tako preziral mejnarodno pravo in še vedno velja: „Moč nad pravico“. Takoj pa je dodal: „Mi smo država druge vrste ter živimo le po milosti in garanciji veldržav.“

Angležem pa vendar le huda preda, ker jako drago plačajo vsako bursko glavo. Nasprotno pa Buri še vedno ne mislijo odložiti orožja. Njihove čete so razkropljene po vsej Oranje državi, na vzhodu in zahodu Transvala in v Kaplandiji. Frencha hvalijo kot najspretnjšega generala, a njegovi draginci le zajee podé po grmovju. Od jeseni že so Angleži na preži po strelnicah, pa mreže so še vedno prevotile. Požgali so nad 2000 naselbin, da bi izstradali burske družine. Divje zamorce podé proti Burom v boj, v Avstraliji iščejo pomoči proti peščici burskih strelcev. Quem Deus perdere vult, demat. Anglija je dokazala, da je njena moč le njeno brodogradnjo. Ako pa se posuše njeni viri v raznih naselbinah, potem je bila mogočna Britanija. Gospod Chamberlain pa se morda jako vara, ako upa, da je obesil že zadnjega Bura. In če zmaga njegova brezozirnost, zgodovina bode govorila, da so Angleži zmagali le s silo in krivico.

Iz hrvaškega sabora.

Iz Zagreba, 23. januarja.

Hrvaški sabor se je zopet sešel 16. jan. ter začel razpravo o deželnem proračunu, ki je bil še pred Božičem sprejet v proračunskem odseku. Precej na početku razprave se je oglašil dr. Bresztyenszky z izjavo, da zedinjena opozicija ne bode sodelovala radi poznatih dogodkov pri poslednjih volitvah in ker ne smatra sedanjega hrvaškega sabora za pravi izraz ljudske volje hrvaškega naroda.

Mažaronska večina ni na to izjavo nič odgovorila, nego je začela razpravo o proračunu. Glavno poročilo je imel zopet dr. Egersdorfer, ki je veliko govoril, a malo povedal, vendar pa priznal, da Hrvaška v finančnem pogledu nazaduje. On se nada, da bode nova finančna nagodba to stanje vsaj deloma popravila. To je seveda nada lahkovernih mažaronov, katerim se ne da dokazati, da Hrvaški ni rešitve v gmotnem pogledu brez samostalnih financ.

Pa ne samo lahkoverni so ti mažaroni, nego tudi predrzni, ker se opoziciji radi te zahteve rogajo, češ, da se Hrvaška prav dobro počuti pod upravo ogerskega finančnega ministra. V tem smislu so govorili govorniki večine, kjer so se dotaknili deželnih financ. Pa o tem je bilo prav malo govora, pač pa o opoziciji in njenem delovanju.

Tako nizkotnih govorov, kakor so bili govori poslancev Vukmanića, Gavrančića, Sekulića, Barlovića in Kovačevića, ni slišal do zdaj še nobeden sabor. Opozicija je imela zares prav, da ni sodelovala pri proračunski razpravi; zdaj se je vsaj pokazalo, da saborska večina nima sposobnih ljudi, ki bi imeli smisla za resnobno pretresanje deželnih financ; saj o teh tudi razum poročevalca ni nobeden govoril, nego so štrili čas s samim obrekovanjem poštenih domoljubov, celo mrtvih.

Poslanci Gavrančić, Sekulić in Kovačević so razlagali tudi hrvaško zgodovino v čisto novem smislu, razumi se, da v mažarskem, kakor do zdaj to še ni storil nobeden hrvaški zgodovinar. Toda kaj se če, ti ljudje hočejo s silo dokazati, da je bila Hrvaška od davnih časov vedno v realnej zvezi z Ogorsko, da je ž njo činila edinstveno državo. In vse to je odobravala mažaronska večina, kakor tudi prazne fraze o klerikalizmu, ki je po mnenju teh glasovitih govornikov do zdaj Hrvaški največ škodil, in da ji še vedno grozi s poginom. Razumi se, da je ista modra večina sprejela z odobravanjem izjavo poslanca Kovačevića, da na Hrvaškem ni mesta antisemitizmu in da bodo mažaroni znali braniti hrvaške žide. Kaj pa če hrvaški narod ne bo poslušal mažaronov, nego bode začel boj proti židom, kakor se je to zgodilo ravno te dni v Klostru, kjer narod bojkotira židovske trgovce, ker so pomagali, da je bil izvoljen v tem kotaru proti volji naroda za poslanca žid.

Da je bila vsa razprava o proračunu brez vsakega pomena in da s takimi govorniki ni bil zadovoljen sam vodja stranke,

LISTEK.

Prijazni urednik.

V veselih in žalestnih urah. — Piše Manase Gavrilovič.

I.

Uredniki so sploh prijazni ljudje. Jaz rad gledam urednike. Njihova prijaznost je različna. Nekateri so bolj sladko prijazni, tako nekako lirični. Drugi so bolj raskavo prijazni. Vidi se jim, da bi človeka veliko rajši spodili skozi vrata in še morda po stopnicah, pa so vendar prijazni. — Nekateri so tudi vodeno prijazni; to se pravi: so prijazni, pa čisto na kaj drugega mislijo, nego na to, kar jim pripoveduješ. So tudi tragično prijazni uredniki. Videl sem že takega urednika. Ravno kar mu je prinesel sluga deželnega sodišča razsodbo, ki ga za dalj časa izključuje iz srečnih vrst svobodnih ljudi, in urednik je prijazno sprejel z običajnim pozdravom to oznanilo, ravno dušno, kakor bi dobil poročilo z borze, da kurzi niso padli za več, nego za pol procenta pri kreditnih delnicah po 160 gld. (katerih on seveda nobene nima), in je podpisal list in dal potrdilo nazaj ter se običajno zahvalil, kakor se zahvaljuje pismo-nosi, svojemu vsakdanjemu znancu. Jaz bi

sploh stavil, da ni nikjer več prijaznosti, kakor pri urednikih. To je njihova atmosfera. Kar je tiču zrak in ribi voda, to je uredniku potrpežljiva prijaznost.

Urednik vsem prijazno odgovarja. Saj urednik ve dobro, da so pravice različno razdeljene. On ve, da sme pisatelj biti osoren, nasilen in zadirav. To je predprava gospodov pisateljev. In sicer uživajo slabi pisatelji mnogo več takih predprav, kakor dobri pisatelji. Urednik o tem ne premišljuje mnogo, ampak sprejema to dejstvo tako hladnokrvno, kakor naznanilo meteorološkega opazovališča, katero enkrat oznani v novembru mesecu — 3 stopinje C, in drugičkrat v januariju + 6 stopinj C. Urednik je sploh posebljena objektivnost, ki se sme imenovati tudi suha resničnost. In baš iz tega izvira njegova mirna prijaznost, ki se kakor blagodejna svetloba razliva z njegovega obraza po mračni uredniški sobi. Ta prijaznost je postala uredniku druga narava. On stoji sredi nemirnega sveta, ki se bori in preganja, a mora stati kakor mirna, nepremakljiva točka, ki se ne gane, tako nekako, kakor tista obče znana polarna zvezda, ki je tudi nekaka urednica na nebem svodu. Ravno zato, ker je ta zvezda tudi od uredniške stroke, je menda bolj blede in se tudi tako ne sveti ter je bolj mirno prijazna. Tudi posebno velika ni in tudi v oči ne

bóde, ker to spada k poklicu urednikov, da so bolj tihi in pohlevni.

Jaz sploh mislim, da je svet zato tako razburjen, ker je na naši zemlji preveč pisateljev in premalo urednikov. Pisatelji so podobni mogočnim ploham, ki se hitro zlijejo z mogočnim gromom in bliskom, urednik pa je hladna rosa, ki tiho lega vsak večer na stotere liste svojega papirnatega travnika. In zato tudi največ gorja delajo pisatelji, o njih se tudi največ govori, in tudi slavni postajajo samo pisatelji. Urednik pa je potrební vsakdanji sluga, ki streže tišočerim, ne da bi se zanj zanimali podrobnosti, deluje tako mirno, tako stvarno, rekel bi, s tiho resignacijo.

Pisatelj se sproži kakor električna iskra, in če je mlad, udarja po visokih glavah, kakor strela z neba. Urednik pa je ponižni element, ki odvaja energijo in jo hladno pokoplje v materi zemlji. Pisatelj je ponosen in samozavesten ter visoko nosi svojo umno glavo. Urednik pa je ponižna duša ter priklanja glavo pod težo usode. Zato so tudi misli mogočnih pisateljev proste in nevkrotne, misli počasnega urednika pa so vezane s stoterimi sponami in se tiho plazijo po izmučeni zemlji.

Pomilovalno zro pisatelji na urednika. Saj on jim nikdar ne ustreže. On ne more letati ž njimi zdaj po Bagdadu, zdaj po Par-

nasu, zdaj plavati v etru in takoj se kopati v reki Lete.

Kako jim bo sledil, ker mora vedno hoditi mirno in dostojno po uglašeni cesti, da ne žali kake policijske naredbe?

Zato so dobri pisatelji slabi uredniki, in dobri uredniki — ako je sploh kje na svetu kaka dežela, kjer so že soglasno spoznali kakega urednika za dobrega — recimo uredniki, ki vsaj sami o sebi mislijo, da so dobri, kolikor more biti dober tak manj vreden stroj — so obče priznani slabi pisatelji.

To ve urednik. In ker iz spoznanja izvira ponižnost, in iz ponižnosti prijaznost — zato je urednik prijazna in v svoji omejenosti uljudna oseba.

Svetovi se rušijo in iz razvini bruha gorostasne erupcije, urednik pa prijazno gleda v razdejanje. In ko se vsi hudobno reže vanj in ga delajo odgovornega za hudobije pisateljev, on ne sme zmršiti obrvi, ampak dostojanstveno in mirno gleda s svojo običajno prijaznostjo v snovanje krutih sil. Njegova prijazna pohlevnost je njegova edina rešitev.

Vsaka životinja ima od narave orožje, s katerim se brani. In uredniku je dala stvarnica na trnjevo življenja pot neukrotno prijaznost, da ž njo premaguje ljute sovražnike.

(Dalje ob priliki.)

nam dokazuje ta okolnost, da je on letos molčal. Ni se hotel vmešavati med take govornike, ki tako lahkoumno nastopajo v javnost. Bilo bi zares častneje za stranko in tudi koristneje za deželo, ker bi se bilo nekoliko tisoč kron prištedilo, ko se ne bi bilo razpravljalo celih pet dni na tako žalosten način.

Med glavno razpravo o proračunu sta bila sprejeta še dva predloga. Vrbaničev predlog, da se preneha s sestavljanjem volilnih listin, ker jih politične oblasti po svoji volji falzificirajo, je izročen odseku za upravne poslove, kjer bode ostal seveda za vselej pokopan.

Nujni predlog mažaronskega poslanca Barlovića pa je bil sprejet enoglasno, ker je zanj glasovala tudi opozicija, čeravno je proti njej naperjen. Predlog se tiče finančne samostalnosti Hrvaške. Ko so občine pošiljale saboru peticije, je pisal »Obzor«, da je te peticije podpisalo 53.000 ljudi. Barlović pa trdi, da je samo 17.000 podpisov. Stvar sama ni vredna, da se spravlja pred sabor, toda mažaroni ne znajo govoriti, kakor se je pokazalo pri proračunski razpravi, pa morajo s takimi stvarmi čas tratiti. A koliko nujnih predlogov je stavila že opozicija v saboru in to glede važnih političnih in gmotnih zadev Hrvaške, pa vendar večina ni hotela sprejeti nobenega. Ta predlog pa je stavila večina le zato, da more prezirno govoriti o finančni samostalnosti Hrvaške. Zares pravi Herostrati!

Vladna izjava o šolstvu.

V včerajšnji seji proračunskega odseka se je zaključila razprava o točki »ljudsko šolstvo« in je odsek dotično poglavje tudi sprejel. Razprava sama ni bila nič kaj živahna. Govorili so samo nekateri nemški člani tega odseka o pomanjkanju učiteljstva ter o preuredbi disciplinarnega zakona. Izmed slov. poslancev se je oglašil posl. Rožič v zadevi celjske okoliske šole, ter potem regiral na izvajanja grofa Stürgkha. Ves ostali del seje proračunskega odseka je izpolnil govor naučnega ministra Hartela.

Minister je naprej omenjal peticij učiteljstva, ki želi, da se njegove plače zenašijo z onimi državnih uradnikov štirih najnižjih vrst. Če bi hotela vlada ustreči tej želji, bi potrebovala 40 milijonov kron. Glede zboljšanja plač vadniških učiteljev izjavlja minister, da plače res niso posebno visoke, a so bile regulirane še le pred kratkim.

O ustanovitvi novih učiteljskih v Galiciji, na Koroškem in Štajerskem pravi minister, da bo vlada posvetila temu vprašanju vso svojo pozornost, vendar meni, da bi sedanja ženska učiteljska še ustrezala splošnim zahtevam, ko bi ne pohajale te zavode tudi deklice, ki se pozneje ne posvete učiteljstvu. V zadevi šole pri sv. Jakobu v Rožni dolini pravi minister, da je glede te šole došel naučni upravi priziv, ki do sedaj še ni rešen.

Govoreč o ustanovitvi slovenske šole v Trstu je minister izjavil na izvajanja posl. Povšeta, da se nahaja to vprašanje še v stadiju resnih študij. Razmere so vsled tega tako težavne, ker šolsko zakonodajstvo za tržaško ozemlje ni popolno dovršeno, (kdo neki je temu kriv?) in ker se tržaška občina brani ustanoviti tako šolo in sicer iz tega razloga, ker je dovolj šol za slovenske otroke v tržaški okolici. (Kaj pa meni vlada sama? Ali morajo tržaški slovenski otroci res izvan mesta v itak prenapolnjene okoliske šole? Minister sedaj še ni pokazal prav nobene barve; naši poslanci naj si to dobro zapomnijo!)

Konečno je minister naglašal potrebo preuredbe disciplinarnega zakona za učitelje, glede 7letne šolske dolžnosti pa je rekel, da se more ta doseči le potom premembe državnega šolskega zakona, za kar pa sedaj ni ugoden čas.

K sklepu je poslanec Lemisch zavračal izvajanja posl. Povšeta, češ da koroški Slovenci sami žele nemškega pouka! (Saj je znano, kako se nabirajo podpisil) Uprava bi bila udarjena s slepoto, ko bi hotela preminjati sedanje zadovoljive (!) razmere. Poslanec Heroldu je pa radi Komenskega šole odgovarjal poslanec Kindermann, češ na Niževavstrijskem se mora vsak učiti nem-

ščine. Pritoževal se je tudi nad vlado, ki še vedno ni predložila v potrjenje v niževavstrijskem deželnem zboru sklenjenega zakona o nemščini kot izključnem učnem jeziku.

Wolf — deželni poslanec.

Včeraj se je vršila deželnozborna volitev za kmečke volivne okraje Toplice, Duko in Bilin na Češkem. Deželnim poslancem je bil izvoljen K. H. Wolf z 2846 glasovi. Nemški liberalc Schwarzzenbach je dobil 751 glasov, socijalni demokrat Zellinger 892, in češki kandidat Stumpf 182 glasov.

Razpor v vsenemškem taboru.

Od dne Wolfove zopetne izvolitve državnim poslancem se v vsenemškem taboru pripravlja resen razpor, ki bo imel resne posledice v državnozborni vsenemški zvezi. Govorili in v javnosti nastopali so doslej večinoma samo Schönererjevi somišljeniki, Wolfovci so večinoma molčali, posebno pa Wolfov organ »Ostd. Rundschau«.

Sedaj je pa tudi to vsenemško glasilo stopilo iz rezerve. Vrglo je prvo pišico na Schalka in Schönererja. O prvem ve povedati ta list, da je 31 let star, da je že dokazal mnogo spretnosti v občejanju z ministri in sekcijami in da je zelo častilakomen. No, če Schalk nima na sebi drugih napak, bo že še izhajal. — O Schönererju pravi ta list, da bi že davno užival »zasluženi« pokoj, ko bi se stvari naravno razvijale, ter obžaluje, da ni odložil svojega državnozbornega mandata, kakor je bil zapretil, ker bi pri zopetni volitvi gotovo ne dobil tolikega »zaupanja«, kot Wolf v Trutnovu. Končuje pa ta list svoja izvajanja z naslednjimi besedami: Poskus, ki meri na razpor v stranki, ne bo imel nikakega vpeha, kajti to še ni razpor, če se od debela odlučiti — mali. To vsenemško deblo je: vsenemški volivci, njih prvoboritelj K. H. Wolf in njegov prapor »Ostd. Rundschau«. — Schönerer in njegovi so si torej prislužili naslov mahu.

Na Dunaju se je v nedeljo vršil občni zbor nemško-nacionalnega društva. Za predsednika je bil zopet izvoljen Wolf. V svojem govoru je naglašal, da njegove zasebne zadeve nikogar ne brigajo. Iz raznih nemških gnezdov so došle izjave za Wolfa. — Razpor se torej sicer polagoma, a vendar določno razvija.

Schönerer napoveduje v svojem glasilu, da bo v kratkem pojasnil razmerje med njim in Wolfom. Mož zahteva popolno ločitev, ker nikakor ni voljan, »s svojim imenom kriti vsenemško korupcijo«.

Iz Wolfovega nemško-nacionalnega društva je te dni izstopil bivši dunajski občinski odbornik dr. Foerster, ki je še govoril, in sicer zelo navdušeno, na zadnjem občnem zboru tega društva.

Izjava burskega državnika o sedanjem vojnem položaju.

Pariški list »Temps« objavlja izjavo nekega bivšega višjega uradnika transvalske vlade o sedanjem stanju bursko-angleške vojske ter o mirovni pogajanjih. Glasom tega lista je imenovani uradnik sledeče razodel: »Nikakor ni dvomiti, da Angleži resno žele miru, in da že obžalujejo vojsko, za katero se niso dovolj pripravili. Nam Burom se pa mnogo manj mudi končati vojsko nego našim soprotniku. Izgubiti ne moremo dosti več, pač pa si z vstrajnostjo in spretnostjo lahko še mnogo pridobimo. Čeravno ne moremo več gojiti nade na priboritev popolne neodvisnosti, je vendar gotovo, da bomo z vztrajanjem v boju otežkočili položaj Angležem, sebi ga pa znatno izboljšali. Angleška armada že razpada. V Londonu to dobro vedo, vsled česar več ne govore o brezpogojni kapitulaciji od naše strani. Če se vzdržimo še par mesecev, se bodo Angleži srečne šteli, ko nam bodo mogli narekovati mirovne pogoje. Buri lahko do skrajnih mej nadaljujejo vojsko, a le pod pogojem, da imajo dovolj konj. To vprašanje nam povzroča edine težkoče. Angleži nakupujejo konje v vseh delih sveta, enako tudi druge vojne potrebščine. Sploh se mora reči, da bi bila vojska že davno končana, ko bi posamezne države ne bile kršile nevtralnosti.

Govoreč o mirovni pogojih, je izjavil ta burski državnik: Vprašanja o mirovni pogojih ni lahko rešiti. Vsakdo si lahko misli, da iskreno hrepenimo po popolni neodvisnosti. To bi seveda brezdvomno tudi dosegli, ko bi bile države res nevtralne in bi s tem prisilile Anglijo, da kapitulira. Tega pa v sedanjih razmerah nikakor ni pričakovati. Ko bi vedeli, kaj si moramo pravzaprav predstavljati pod angleškim cesarstvom, ko bi obstojal res cesarski parlament, v katerem bi bili burski republik polnopravni in popolno neomejeni, potem bi se pač nihče ne protivil priklopitvi k Angliji. Angleško gospostvo bi bilo v tem slučaju le nekaj protektorat. Naš narod bi si potem kmalu zopet opomogel, in s časom bi se pokazalo, kaj se še da ukreniti. To je seveda moje osebno mnenje, toda zagotovem lahko, da v Južni Africi prej ne bo miru, dokler se na tu označeni način ne reši preporno vprašanje. Popolna samostojnost obeh republik ali pa prememba angleške ustave v označenem smislu, to je za nas edini pogoj.

Nekako v istem smislu se glasi predlog nizozemske vlade, ki je pa za sedaj ponudila Angliji samo posredovanje.

Iz brzojavk.

Z dunajske univerze se poroča, da bode filozofična fakulteta nadvojvodo Rainerja povodom njegove zlate poroke imenovala častnim doktorjem. — Državno policijo dobe Črnovice. Večina občinškega sveta je odobrila dotični predlog. Opozicija je v obč. svetu tako razgrajala, da je župan v dvorano poklical policaje. — Filipine hoče baje kupiti Nemčija. Iz Londona prihajajo vesti, da se med Nemčijo in Ameriko vrše o tem pogajanja. — Princ waleški se je povrnil v London. — Poraz Vsenemcev. V Döbelnu na Nemškem se je vršila dopolnilna volitev v državni zbor namestu umrlega vsenemškega zastopnika dr. Lehra. Izvoljen je soc. dem. kandidat Grünberg. — Nemčija in dvo boj. Drž. pravdnik Luny, ki je nedavno na nekem dijaškem komersu proslavljajal dvoboj, je za kazen prestavljen. — Zadoščanje Rusiji. V Lvovu so včeraj pritrdili na poslopje ruskega konzulata zopet ruskega orla, katerega so nedavno s poslopja odtrgali demonstrantje. Pri včerajšnjem činu so prisostvovali avstrijski dostojanstveniki in častna straža pešpolka št. 80. — Prekli cal je včeraj saški poslanec Lindner v ogrskem državni zboru svoje izjave o supremaciji Mažarov. Kakor so Mažari besneli predvčerajšnjim pri njegovem govoru, tako so mu včeraj ploskali.

Dopisi.

Iz Trnovega na Notranjskem, 23. jan. (Misijon. — Malo liberalcev, pa besnih. — Pamflet) Od 10. do 19. tega meseca so bili trnovski farani tako srečni, da so imeli v svoji župni cerkvi sv. misijon, katerega so vodili gg. misijonarji lazaristi Javševce, Krivec, Jevšenak in Birek. Lepi in navdušeni govori misijonarjev so privabljali vsak dan ogromno množico poslušavcev, tako da je bila cerkev pri vseh govorih, pri vseh slovesnostih do zadnjega kota prenapolnjena. Ljudstvo se je vzgledno obnašalo, pazljivo poslušalo lepe govore in pobožno prejemalo sv. zakramente: Pomagalo je gg. misijonarjem spovedovati več sosednih duhovnikov in v. č. oče Rajmund s Trata. Po 10 do 12 duhovnikov je imelo od ranega jutra do poznega večera vedno obilo dela, kar mnogo se je tudi ljudi iz sosednih duhovnij vdeležilo sv. misijona. Obhajanih je bilo v teh desetih dneh 4400; v »Marijino družbo« je bilo sprejetih kakih 300 deklic in 200 mladenčev. V nekaterih vaseh se je kar vsa mladina zapisala v lepo »Marijino družbo«. Posebno sklepne slovesnosti se je vdeležilo toliko ljudstva, da je bilo pred napolnjeno cerkvijo še na stotine ljudi, kateri niso v hiši božji imeli prostora. Vsi ti so šli pri obhodu s presv. Rešnjim telesom deloma pred, deloma za Najsvetejšim, katero je nosil gospod superijor po Trnovem med razsvitljenimi in ozaljšanimi hišami. Prava sreča je bila, da je bilo v sredi zime vreme tako ugodno in krasno celi čas sv. misijona, kateri se je vršil lepo in z najboljšim uspehom. Ljudstvu so ostali navdušeni govori neizbrisno v srcu utisnjeni. Iskreno hvaležni so trnovski farani gg. misijonarjem, kateri so se tako neumorno trudili v njih blagor in v častno in vedno srečo.

Kakor se je pokazalo pri tej priliki, imamo pri nas malo liberalcev; marsikateri iz med njih je poslušal pridige in je tudi prejel sv. zakrament. Kar je pa še pri nas liberalcev, ti so pa silno strastni in zagriženi sovražniki duhovnikov. Ti so se na svojih zbirališčih silno jezili na misijon ter so grdo zabavljali in zmerjali misijonarje in duhovne. Ni čuda, da je »slov. Narod« prinesel grdi pamflet, v katerem, kakor smo slišali, faranom znani dopisnik »Narodov«, z najostudnejšimi priimki in psovkami obklada blage misijonarje. Mi tega človeka, ki že toliko časa, skrit za grmom, mede blato v poštene duhovnike, ter se potuhnjeno smeja, kadar »inteligence« glave stika ter se zgraža nad »hudobnimi« duhovni, mi tega človeka danes še ne bomo predstavili čast. bravcem »Slovenčevim«, saj se je on lahko o misijonu prepiral, koliko njegovi umazani dopisi koristijo dobri stvari. Bolj ko laže, bolj ko grdi duhovne, bolj jih ljudstvo spoštuje, bolj se oklepa cerkve in vere. Da naše ljudstvo o liberalizmu neče prav nič slišati, se je vsakemu, kdor je hotel videti, o trnovskem misijonu očito pokazalo. Bog daj, da ostane zmerom tako!

Izpred sodišča.

Tatvina na sejmu. Antoniji Jazbečevi, ki je hotela iz Ljubljane nazaj v službo v Ljubno na Štajersko, je na tukajšnjem sejmu nakrat zmanjkala denarnica z 21 kronami 23 v. Policija je prišla radi tatvine že kaznovano Marijo Zorič, ki je bila Jazbečevi dve uri za petami in sta tudi na sejmu skupaj igrali. Na policiji so dobili pri Zoričevi dve denarnici. Ena je bila last Jazbečeve. Kljub temu, da je Zoričeva zatrjevala, da ima »pri sebi vedno dva mošnjčka«, jo je okrajno sodišče obsodilo na 1 mesec ječe. Zoričeva je hitro napravila priziv na dež. sodišče, kjer je trdila, da je Jazbečeva pri njej opazila mošnjčka in da zdaj tako prisega, da bi dobila denar. »Če bi bilo devet bogov«, vzkliknila je Jazbečeva, »bi prisegla, da je mošnjček moj«. Dež. sodišče je razsodbo prvega sodnika potrdilo. To je Zoričeva tako razburilo, da se je skoro stepla s stražnikom in kričala, da mora biti še ena pritožba, ker ona tako hoče. Antonija Jazbečeva je dobila svoj denar nazaj in bo sedaj lahko odpotovala v Ljubno.

V glavo ji ne gre. Stara ženica z dežele Terezija Zakovšek stoji pred dež. sodiščem. Pri okrajnem sodišču je bila obsodjena, da je v gozdu nekega Ogrina ukradla 10 bukev in en gaber. Pred dolgimi leti je bil dotični gozd last njena in njenega moža, potem pa je trikrat že menjal lastnike, dokler je prišel v Ogrinovo last, a Terezija Zakovšek še vedno misli, da »gozd vendar le spada k hiši« in je to stališče tudi včeraj pri prizivni obravnavi trdovratno zastopala. Za to dejansko izvrševanje svojega stališča bila je že enkrat kaznovana in tudi včeraj je dež. sodišče potrdilo drugo kazen petih dnij. »Če boš še enkrat radi tega prišla pred sod. šče, pa prideš na gavg«, zagrozil ji je sodnik.

Oproščen Barjan. Jožef Jankovič, 44letni posestnik iz Crne vasi, je bil pred okrajnim sodiščem obtožen radi tepeža, a oproščen. Zastopnik držav. pravdnictva se je pritožil na dež. sodišče, ki je pa Jankoviča tudi oprostilo.

Pes in požar. brambovca. Pri nabiranju darov za božičnico ognjegasnega društva sta požarna brambovca Fr. Suhadolnik in V. Magister prišla v neprijazno dotiko s psom Marije Ahlin na Karlovski cesti. Pes je Suhadolniku tako strgal hlače, »da je do kože prišlo«, in za to dejanje svojega psa je bila pri prvi in tudi pri prizivni sodnji obsodjena M. Ahlin na 30 kron, dasi se je postavila na stališče »da ognjegasca pri šupi nič opraviti nista imela«.

Juristartija prodajalca pomeranč. Ivan Božič ml. prodaja pomeranče ob vogalu »Zvezde«. V neki gostilni v Korunovih ulicah so nedavno Božiča privezali ob mizo, nakar je Frana Bokavška tako sunil, da je postal ves črn. Okrajna sodnja je Božiča obsodila v 48urni zapor, a Božič se je pritožil naprej; češ, kaj bom »jaz sedel, ko so pa drugi krivi, da sem Bokavška sunil«. Za Božiča je bil ta argument popolnoma jasen, za sodnike pri dež. sodišču pa ne in izrekli so včeraj, da se bo Božič za 48 ur moral ločiti od ljubih svojih pomeranč.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 31. januarja.

Častno imenovanje. Prevzvišeni gospod knezoški krški dr. Jožef Kahan, tajni svetnik Nj. Veličanstva cesarja, je od papeža imenovan za prestolnega asistenta.

Duhovniške vesti s Štajarskega. Prestavljeni so č. g. kapelani: Franc Krošel iz Laškega v Marenberg; Anton Strgar iz Starega trga v Laško; Alojzij Ši-

a nec iz Soštanj v Mozirje; Jožef P. platnik iz Male Nedelje v Soštanj; Peter Zadravec iz St. Janža na Drav. polju k Mali Nedelji; Franc Gosak iz St. Andraža v Slov. gor. k St. Janžu na Dravskem polju. Franc Planinc, dozaj provizor v Stopercah, pride za kaplana v Stari trg. G. kaplan Davorin Agrež je premeščen v Smartno na Pohorju.

Duhovske zadeve na Koroškem. Dunajski nadškof in kardinal dr. Gruscha je imenoval č. g. dr. Mart. Ehrlich-a, prefekta v kn. šk. »Marijanišču«, za podravnatelja avstrijskega zaveščača v Jeruzalemu. G. dr. Ehrlich odpotuje v sveto deželo dne 15. febr. in ostane tam več let. — Č. g. Ant. Šturm, župnik v Borljah, je postal župnik na Brdi, č. g. Jos. Ehleitner postane župnik v Radentheimu; provizor g. Jan. Schwaiger, župnik v Frežah; č. g. Mat. Kandolf, župnik pri sv. Boštjanu, postane župnik pri sv. Jožefu na Trati.

Osebnosti. Prizivna sodnija v Trstu je premeštila oficijala J. Lazariča iz Trsta v Pazin, kancelista Iv. Gombača pa iz Pazina v Trst. Avskultantoma sta imenovana Fr. Spongia in dr. Krist. Maurer. — Stavbeni komisar Anton Stegu v Trstu je imenovan stavbenim višjim komisarjem za tehnično službo poštnega in brzojnega urada v Brnu. — Gozdarski gojenec Rudolf Neuwinger v Idriji je imenovan gozdnim asistentom. — Železniški ravnatelj juž. železnice stavb. nadsvetnik g. Zelinka obhaja jutri na Dunaju 50letnico službovanja.

Učiteljske vesti. Štajerski dež. šolski svet je imenoval za učitelja na celjski okoliški šoli g. Mihaela Levstika. Za učiteljico ročnih del v Novi cerkvi je imenovana g. Enilija Kmet v Mariboru, za učiteljico ročnih del na Gomilskem gđ. Hermina Brencic iz Velenja.

Odlikovanje. G. Francišek Kandut, rudniški mojster v Idriji, je dobil ob umirovljenju v priznanje za svoje več kot 46-letno zvesto službovanje srebrni zaslužni križec s krono.

Dar. Knez Oton Windischgratz je podaril blejskemu prostovoljnemu gasilnemu društvu 500 K, 200 K za uboge šol. otroke in 1000 K za občinske reveže.

Poročilo. Se je minuli ponedeljek v župnijski cerkvi St. Janž na Peči Anton Slomšek, gospodar na slavnem Slomu v ponkoveški župniji, najbližji sorodnik rajnega škofa Slomškega z gospd. Nežo Delakorda, hčerjo znanega narodnjaka iz St. Janža. Bog blagoslovi mladi zakon!

Petindvajsetletnica. Danes izišla številka »Cerkvenega glasbenika« je prva v 25. letniku. Ob tej priliki je začel ta list v prilogi prinašati nov Foersterjev »Te Deum«, ki je posvečen spominu prvega predsednika »Cecilijinega društva«, knezoškofa Jan. Zlat. Pogačarja. Slišimo, da bo »Cecilijino društvo« poleti slovesno praznovalo svojo petindvajsetletnico.

Slovenci, posnemajmo! Südmarkine užigalice so prinesle temu, Slovincem tako pogubnemu društvu l. 1900 dobička 5116 K, l. 1901 pa celo 7722 K. Mi Slovenci imamo užigalice sv. Cirila in Metoda, kojih čisti dobiček se uporabi za podpiranje šol na narodno nevarnih krajih. Kupujmo te užigalice!

Meščanski klub je imel včeraj dobroobiskano zabavo. Dame so se blestele v jako elegantnih oblekah. Za zabavo je skrbela »Meščanska godba«, ki je svirala neumorno. Odbor se je potrudil, da je bil članom prav prijeten in zabaven večer. Vsi udeležniki so se kaj lahkavo izrekli o prireditvi.

Zaspanost. Bralno gospodarsko društvo pri St. Janžu na Dravskem polju se je prostovoljno razpustilo.

Salezijanci v Ljubljani. Predstojništvo salezijanskega zavoda v Ljubljani vabi k obilni vdeležbi »zborovanja salezijanskih sodelavcev«, katero se bo poveljstvom praznika sv. Frančiška Saleškega 29. prosinca t. l. vršilo na Svečnico 2. svečana 1902 ob 6. uri zvečer v »Katoliškem domu« v Ljubljani.

Iz nemškega gledališča v Ljubljani prinašajo »Deutsche Stimmen« »pritožbo«, da si upajo pri nemških predstavah na hodnikih biljeterji in garderobke govoriti slovenski. Gospodje okoli »Deutsche

Stimmen« naj bodo prepričani, da je njihova pritožba našla gluha ušesa, ker v dež. gledališču Nemci nobenemu nimajo prepovedovati slovenski govoriti. Le čudimo se, zakaj »Deutsche Stimmen« ne napadejo tudi tistih Slovencev, ki vedno silijo k nemškim predstavam.

Deželni dvorec bo dovršen do avgusta. Deželno knjigovodstvo in blagajna se preselita najbrže že aprila meseca v novo poslopje.

Stavka pri Tomanu. Poroča se nam, da so kamnoseki pri kamnoseškem mojstru gospodu Tomanu pričeli stavkati radi čudnega nastopanja poslovdje. Jutri stvar natančneje pojasnimo, upamo pa, da gosp. Toman stvar z lepo sam uredi, ker so delavske zahteve popolnoma upravičene tudi glede drugih točk.

Nesreča na železniški postaji v St. Petru. Danes nekoliko pred 12 uro dopoldne se je ponesrečil na postaji v St. Petru Jožef Saveršnik, vodja skladiščnih delavcev. Spodletelo mu je pri prevažanju vozov. Kolesa so mu šla čez prsa in bil je v hipu zdrav in mrtev. Zapustil je vdovo in sinka — Rudolfa.

Ljubljanske novice. Pogačar kradel tudi v Mariboru. Dan, predno je ljubljanska policija prijela pisarja Ivana Pogačarja, smo poročali, da je nek tat ulomil v župnišče fare sv. Magdalene v Mariboru. Sedaj se je dognalo, da je dotični tat bil Ivan Pogačar. 27. t. m. je prišel Pogačar v župnišče s pretvezo, da hoče plačati za eno mašo. Na glavi je imel Pogačar turistovski klobuk s peresom. O tej priliki je izvršil »lokalni ogled« in je skoro na to prišel krast. Pogačar je s ponarejenim ključem odprl sobo č. gospoda kaplana Kolarica, vzel iz odprte pisalne mize ključ od miznice, miznico je odprl ter ukradel iz nje večjo svoto in srebrno medalljo. Poleg sobe je kuhinja, v kateri je bila v kritičnem času med 4. in 5. uro popoldne kuharica, vendar se je Pogačarju posrečilo, da je popolnoma nemoten izvršil tatvino. Skoro gotovo je Pogačar izvršil tatvino tudi po kranjski okolici, ki mu je bila dobro znana, tatvino pri č. g. Strojnu in v župnišču pri sv. Jakobu. — Lehmana iz pustili. Aretovanega bivšega jurista Lehrmana so včeraj izpustili, ker se baje ni bati, da bi pobegnil. — Našel se je newfundlandski pes. Dobi se ga na sv. Petra cesti št. 28. — Psa povozila je včeraj popoldne električna železnica. — Ukradeno je bilo hlapcu Jožefu Omrzu na Ambroževem trgu iz zaprte omare raznega oblačila v vrednosti 68 kron in srebrna ura z verižico. Hlapcu Fran Hertingerju je pa bil ukraden rujav klobuk. — Ogenj v sobi. Na Marije Terezije cesti se je v stanovanju Janeza Kaperja vnela neka blazina, ki je bila na peči. Stražnik je skozi okno skočil v sobo in ogenj pogasil.

Koroške novice. Okrog Grabštanja je zopet več otrok zbolelo na davico. — Dne 17. t. m. je plaz zasul tri delavce, ki so hoteli z Laškega v zilsko dolino. Dva sta se še pravočasno skobacala iz snega in prihitela svojemu tovarišu na pomoč. A ta, star še le 24 let, je bil že mrtev. — Vodja celovškega magistrata, g. Košaker, je stopil v pokoj. — Pobegnil je dne 23. januarja iz tukajšnje vojašnice huzar Sandor Bozoznik, ker so slabo ravnali z njim. Beguna so kmalu zasledili blizu St. Jakoba. — Dne 24. jan. so ob Beljaku blizu državnega kolodvora našli mrtvega 53letnega železniškega delavca M. Santnerja. Zadel ga je kap. — Na strokovni šoli za puškarijo v Borovljah je do dne 1. marca razpisano mesto šolskega sluga.

Vodovod v Gorici. Dela pri Mrzleku, od koder bo Gorica preskrbljena z vodo, se nadaljujejo. Potrebne predora so skopali že 22 metrov.

Velika nesreča v Trstu. V hiši št. 5. v ulici Corrada stanuje družina Angelin, ki je nedavno vzela k sebi na stanovanje 60-letnega Ivana Batista Bortuzzo, njega 26-letnega sina Antona in 16 letno hčerko Josipino. Sinoči ob 9. uri sti hčerka družine Angelini, Angela, in hčerka Bortuzzija, Josipina, odšli na sprehod. Ko sti se za nekaj časa povrnila domov, sti strahom zapazili, da v sobi Bortuzzija gori. Prestrašeni deklici sti hiteli na ulico in tu poklicali več mož,

da naj jim za božjo voljo pomagajo. Nekaj mož je hotelo v sobo, ali povrniti so se morali, ker v sobi je bil strašen dim. Ko nečno se jim je posrečilo vendar odpreti okna sobe in še le sedaj so opazili, da gori postelja. Može so hitro vrgli na ogenj več škaflov vode in se jim je posrečilo pogasiti ogenj. Ali še le sedaj so se spomnili, da mora biti v sobi tudi stari Bortuzzi. Vrnili so se zopet v sobo in — o groza — opazili so Bortuzzija pod posteljo poleg one, ki je gorela. Moža so dvignili in so videli, da mu gori obleka, na kar so vrgli vode nanj. Bortuzzo je bil ves opečen in malo časa pozneje je izdihnil dušo vsled dobljenih opeklin. — Iz preiskave se je doznalo, da se je petrolejka, ki je bila v sobi, prevrnila na posteljo Bortuzzije, in postelja se je seveda vnela. — Bortuzzo je bil že dije časa bolan in ni mogel vstati iz postelje. Sodijo, da se je revež prevrnil pod drugo posteljo.

Papirnica v Podgori. Čuje se, da papirnica v Podgori namerava v kratkem ustaviti vse delo; za koliko časa ali za vedno, se ne ve.

Afera Ernst Wallburg Ogrsko justično ministerstvo je odklonilo zahtevo ljubljanskega sodišča in je odredilo, da se Ernst Wallburg ljubljanskemu sodišču ne izroči, ker je ogrski državljan. V par dneh izpuste Ernsta Wallburga na svobodo.

Veliko neurje dne 16 in 17. t. m. je napravilo po mnogih krajih Koroške znatno škodo. Posebno je vihar divjal po Dječah, Krčanjah, Pustriči in drugih krajih savinske doline. Na Dječah se je vihar vzdignil ob 2. uri popoldne. Šolarje so takoj odposlali domov. Ob 4. uri je bil veter posebno močan — polom, na enkrat je ležala nova streha posojilnične hiše zdrobljena na tleh. Vse, kar je bilo v podstrešji, je letelo po zraku. Ljudi, ki so šli iz hiše, je vrgel vihar na tla in nevarno je bilo, muditi se na prostem. Nek voz je s konjem vred vrglo čez breg. Tudi streho s šolske hiše je odneslo; jako težka drevesa je odneslo po 100 korakov daleč. Dimnik z župnišča je vrglo na pokopališče, kjer je zdrobljenih mnogo križev. Na strahah je zelo mnogo škode, malokatera je ostala nepoškodovana. Grozno je vihar razdjal gozdove. Po celi orali so uničeni, najlepša debela ležijo zdrobljena na tleh in kar je bilo veselje in up gospodarjev, vzeto jim je bilo v kratkih urah. Žalosten je pogled na težko oškodovano vas. — Dalje je vihar divjal posebno še v labudski dolini in sicer največ v zgornjem delu. Tudi tam je pri mnogih poslopih odneslo strehe, in škoda po gozdovih je zelo velika. Grofu Henkelnu je gozd 100 oralov čisto uničen. Tudi sadje je zelo poškodovano.

Hud vihar razsajal je v Borlah v zilski dolini dne 16. t. m. od popoldneva naprej do pozne noči. Najbolj je pokazal svojo moč pri podružnici v Goričah. Na južno-zapadni strani cerkve odtrgal je namreč vihar kakih 5 m širok kos strehe od vrha proč in do spodaj doli in sicer z letvami vred. Vse to je nesel potem čez cerkev in v višini naprej kakih 25 m do »čeglavega vrta«. Tu je zadel streha visoko, staro hruško, kateri je vzela cel vrh, na kar se je nekaj metrov pozneje spustilo vse to še le na tla. Oni del strehe, ki je razbil hruški vrh, se je zraven sam čisto razdrobil, ostala streha pa je ležala na vrtu ob tleh, kakor jo je vihar odtrgal od cerkve. Še bolj poškodoval je strašni veter starodavno, gotično cerkvico na Preseki. Raztrgal je pred vsem velik del strehe, potem je podrl na zapadni strani najvišji del zidu na cerkveni obok, ki se je vsled tega precej poškodoval. Cela poprava stala bode kakih 500 glđ. ali pa še več. Močno je nadalje poškodovana streha pri Tratarju v Borljah in pri Ribiču v Goričah. Poslednja hiša je bila še le po zadnjem požaru l. 1898 čisto na novo zidana, in vendar jo je veter prav hudo poškodoval. Med tem, ko je zunaj vihar grozno tulil, umrla je v hiši ob osmih zvečer Terezija Fric, najstarejša oseba v tej fari, dosegla je lepo starost 90 let. Med tem ko je ležala imenovana starica na parah, začel je vihar nekako ob polnoči trgati streho in rassajal je tako čudno, da so se ljudje začeli bati, da ne bi polomil tudi okna in zagrabil trupla na mrtvaškem odru. Iz strahu pred tem zakrili so zunaj močno tisto okno, ob

katerem so stale znotraj pare, tako da vsaj oknu ni moglo kaj škodovati. Pa tudi sicer je napravil vihar veliko škode. Po polju podrli in preobrnil je veliko kozolcev ali pa jim je raztrgal strehe, po gozdih je zopet veliko gozdnih dreves ali prelomil ali pa s koreninami vred izruval iz tal.

Poboj. — **Tatvina.** Prejšnji teden je prišel neki Leitgebov dninar v Sinčevasi vinjen v hlev in se začel s hlapcem konjarjem zaradi konjev prepirati. Hlapec mu veli, naj gre spat; ker se pa dninar zato nič ne zmeni, ga prime hlapec in ga porine pri vratih iz hleva. Tedaj dninar hlapca napade z nožem in ga močno rani na rami; le dobro je bilo da je zadel ob kost. Zdaj v ječi premišljuje o svojem hudodelstvu, pa še dobro je bilo, da je tam, kajti pripomogel je, da so zasledili tatova, ki sta bila ukradla trgovcu g. V. St. zaboj sladkorja (56 kil.) Sumnili so dva ključarska učenca, o katerih je nekdo za gotovo trdil, da ju je videl, kako sta nesla precej velik zaboj v lepej mesečini. Zaprl so ju in preiskali vsi hišo, vendar ničesar niso mogli najti, in fanta sta drzno tajila, da ona tega nista storila. Ker ni bilo nobene dokaza, so fanta zopet izpustili iz zapor. Toda glej! Ko sta bila v ječi, sta se pogovarjala, kaj bosta s sladkorjem storila. Sklenila sta, sladkor v vrečo spraviti in ga potem pogrezniti v vodo, da se potopi. Vendar nista imela priložnosti, ta svoj načrt izvršiti in ribam enkrat napraviti dobro sladko vodo. Kajti oni dninar iz Sinčevasi, ki je, kakor omenjeno, v zaporu, je slišal njune pogovore. On ju je naznanil, šli so iskat na oni prostor sladkor, in res so ga našli že v vreči in sicer tako zakritega, da bi ga nihče ne našel, razun če bi prevrnil vse v hiši. Komaj sta drzna uzmoviča zopet začela uživati zlato prostost, kar sta morala zopet v ječo, kjer bosta imela zdaj več časa premišljevali o svoji lahkomišljeni tatvini. »Mir.«

Samomor v Zagorju. Današnji uradni list pravi, da ni samomor Vodljanov v nikaki zvezi z dinamitnim atentatom, ampak da se je Vodljan umoril v hipni blaznosti.

Pridelek vina v Istri. Lani so pridelali v Istri 420.000 hektolitrov vina, in sicer 110.000 belega. V l. 1900 so pridelali 310.000 hektolitrov, l. 1899 pa le 250.000.

Razpisano mesto. V koperski kaznilnici je razpisano mesto čuvaja z letno plačo 800 kron.

Najnovejša od raznih strani. Slavni glasbenik redovnik P. Hartman pl. Ander Lahn Hochbrunn, ravnatelj vatikanskega konservatorija, se je 28. t. m. pripeljal iz Rima na Dunaj, kjer bode prihodnji mesec prisostvoval izvajanju svojega, cesarju posvečenega slavnega oratorija »Sveti Avgustin«. Koncertu bode prisostvoval tudi cesar. Na dunajskem kolodvoru je redovnika sprejel tudi župan dr. Lueger, kateri je redovnika povabil, da se v njegovem vozu pelje v mesto, kar pa je redovnik hvaležno odklonil. — Špetnajstimi milijoni v žepu bo prišel zopet v Evropo na obisk perzijski šah. Obiskal bo tudi Pariz. — Gluhonemi obsojen na smrt. Pred lvovskimi porotniki je bil obsojen na smrt gluhonemi posestnik Senthana, ki je zavrato umoril svojega soseda. — Izseljenci v Ameriko. Leta 1901 se je v Novem Jorku izkrcalo 567.898 izseljencev. — Konjske cestne železnice na Dunaju ne bo več. Predvčerajšnjim je vozil po Dunaju zadnji tak voz. — Roparski umor na Dunaju. Morilec starinarja žida Kesslerja je dunajska policija že na sledi. Dobili so krvavo morilecovo kapo in poizvedeli morilecovo stanovanje, iz katerega je pa morilec na dan umora odpotoval. Morilec so prijeli v Mari na Moravskem, kamor je pobegnil. Morilec je strojni kurjač Vohoril. Listi pravijo, da je Vohoril žida umoril v prepiru, ker je žid zahteval njegov poročni prstan v zastavo. — Pred dunajskimi porotniki se je včeraj dovršila obravnava o tožbi župnika Mittendorferja iz Millstata proti odgovornemu uradniku »Kärnt. Nachrichten« Pretendorferju. Porotniki so potrdili glavna vprašanja in toženec je bil obsojen v 14dnevni zapor. — Osemurni delavnik v rudokopih dobil na Francoskem. Zbornica je dotično predlogo sprejela z veliko večino. — Rimske starine so izkopali v Pulju.

Spomenik Glinki, zlagatelj oper »Življenje za carja« in »Ruslan in Ljudmila«, mislijo postaviti v St. Peterburgu. Sestavljen je odbor pod pokroviteljstvom velikega kneza Konstantina.

Is Horjula 26. jan. (Nov župnik. — Predstava in petje.) Postavljanje mlajev, slavalokov, mlajčkov in pletenje vencev je značilo, da se ima v fari nekaj posebnega vršiti. Dne 23. jan. popoldne ob 4. uri je veselo pritrkavanje z zvonovi naznanjalo prihod novega gospoda župnika Mihae'a Barbota. Na sedmih vozovih so se farani podali na mejo fare željne pričakovane dušnemu pastirju naproti. V Podolnici pri slavaloku pozdravi g. Jan. Stanonik v imenu občanskega zastopa gospoda župnika s primernim ogovorom, kar gospod prijazno odzdravi. V vasi Zaklancu sta bila dva slavaloka postavljena v čast došlemu gosp. župniku in v znak odanosti. Pred vasjo Horjul je duhovnega očeta pričakovalo gasilno društvo, kjer je g. načelnik Jan. Marinič v imenu društva gospoda krepko ogovoril, na kar gospod prijateljsko odzdravi. Sredi vasi pred školom in Muklovom je bil tudi slavalok s pomenljivim napisom. Pred Matijem blizo šole in cerkve je bila pod vodstvom učiteljskega ošobja pred slavalokom zbrana šolska mladina. Marija Velkavrh, učenka II. razreda, je pred duhovnega očeta in prihodnjega kateheta z govorom lepo pozdravila. Precej dalje od šolske mladine sta bili zbrani mladeniška in dekliška »Marijina družba«. Prednik prve družbe Jan. Bestarda in prednica druge družbe Helena Leben pozdravita gospoda z ogovorom v imenu družbe, ter prejemata prijazni odzdrav. Potem se poda vso pričujoče občinstvo v cerkev, kjer so bile litanije in blagoslov.

Od 8. do 9. ure je bila vas razsvitljena. Gasilno društvo in »Tamburica« sta priredila novemu gosp. župniku na čast podoknico. Gasilno pevsko društvo je pod vodstvom šol. vodje zapelo nekaj pesmi, a tamburaši so pod vodstvom organista svirali več vrst valčkov itd. Med to zabavo spuščale so se pridno rakete. Dne 26. jan. je bilo slovesno umeščenje novega g. župnika. Vkljub slabemu, snežnemu vremenu se je sešlo vendar toliko ljudstva, da je bila cerkev na polnjena. Duhovni gospodje so bili zadržani. Iz Ljubljane sta došla gg. kanonik Tomaž Kajdiž in Hugolin Sattner in g. župnik iz Polhovega Gradca Jože Laznik. Pred g. T. Kajdiž je imel jako lep, jednat govor, ki je novega g. župnika predstavil faranom. Obširno je gosp. kanonik popisal obrede, kateri se vrše pri umeščenju župnika za novo faro v škofjski kapeli. Razložil je faranom, kako oblast, moč in dolžnost ima župnik do svojih duhovnikov.

Dobro došli naš gospod župnik! Bog Vas živi!

Nocoj od 7. do 9. ure je imela mladeniška »Marijina družba« predstavo igre »Kmet Herod« in »Vedečevalka«. Pelo se je več pesmi, in tamburaši so svirali več komadov. Vse točke so prav dobro izvršili in so bili fantje kos svoji nalogi.

Najnovjšo gledališko uredbo imajo seve v Ameriki v St. Louisu. Ako se obiskovalec gledališča prepriča, da mu igra ne ugaja, dobi za ona dejanja, katerih noče več poslušati, primeren del svoje vstopnine nazaj. Kako bi bilo v gledališču pri taki uredbi pri nas, kadar bi igrali kako Aškerčevo dramo?

Jurij Brandes, znani kritik in esapist, praznuje 4. febr. svojo 60letnico. Izvrstno pozna novejšo slovstvo. Izmed Slovanov je najbolj naklonjen Poljakom. Rusov ne mara tako. Njegovi spisi so sicer duhoviti, njegov slog krasen, a mož ne stoji na krščanskem stališču. V Christijaniji in v Stockholmu bodo priredili njemu na čast nekaj slovesnosti.

Romantična in moderna ljubavna pripoved se je dogodila te dni v Bukarešti. Neki mlad in lep poročnik se je zagledal v mlado, lepo in bogato hčerko bivšega ministra. Stariši lepe deklice so se protivili tej zvezi, češ, kako naj siromašen poročnik poroči hčerko tako visoke rodbine. Dva dni pred minolim Božičem je »revni« poročnik zaprosil za roko deklice, ali bil je odbit. To pa ni ostrašilo poročnika, marveč je odločil, da pobegne z dekletom. Beg sta določila za 14. dan t. m., ravno na novo leto pravoslavni. Junak te pripovedi je strasten igralec ter je odločil, da še pred begom poskusi svojo srečo. Vzel je 20.000 frankov — ves svoj imetek — in se spustil v igro. Nadejal se je, da pridobi vsaj petkrat toliko, kolikor je imel. Ali imel je smolo; izgubil je vse. Ko so ga »očistili«, zapustil je igralni klub, napisal svoji materi pismo in je vstrelil va-se s samokresom. Na srečo se ni rani smrtno in je še nadeje, da ozdravi. Ali sedaj, ko je hotel izvršiti samomor, ga je dekle — tudi zapustilo.

Nesreča pri hišni vpenjači. V Budimpešti je neka 20letna gospa Julija Szabo stopila v hišno vpenjačo, da jo potegne v tretje nadstropje. V tretjem nadstropju se je pretrgala veriga pri vpenjači in gospa je padla z vpenjačo v globotino. Smrtno ranjeno gospo so prepeljali v bolnico.

Društva.

(Zabavni večer) priredi kato-liško mladeniško društvo v Ljubljani v nedeljo, dne 2. februarja 1902 ob 6. uri zvečer v »Rokodelskem domu« (Komenskega ulice 12). Vspored: 1. Medri Natan. Burka v enem dejanju. Priredil M. Kogovšek. 2. Govor. 3. Beraček. Komeden prizor s petjem. Proizvaja in poje P. Rasberger. 4. Dr. Vaeznal in njegov sluga Štipok Tiček. Veseloigra v dveh dejanjih. — Priredil I. Strukelj. 5. Prosta zabava. — Vstopnina: Sedeži od I.—IV. vrste 40 kr., od V.—VII. vrste 30 kr., od VIII.—X. vrste 20 kr. stojišča 10 kr. — Prostovoljni darovi se hvaležno sprejemajo.

(Prostovoljno gasilno društvo v Kranju) priredi v soboto, dne 1. febr. v prostorih »Slov. bralnega društva« in »Gorenjskega šokola« plesno veselico. Vspored: 1. Viktor Parma: Mladi vojaki. 2. V. Bellini: Duet iz opere »Norma«. 3. H. Horn: Zvesta ljubezen, pesem brez besedi. 4. I. pl. Zajec: U boj, odlomek iz opere »Zrinjski«. Svira godba gasilnega društva. Začetek točno ob 7/9. uri zvečer. Vstopnina 1 K za osebo, uniformirani člani plačajo polovico. K mnogobrojni udeležbi najuljudneje vabi odbor. NB. Ker je čisti prebitek namenjen godbi prostovoljnega gasilnega društva, se preplačila hvaležno sprejmo. Toaletna navadna.

(Akad. podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Gradcu) priredi v petek 7. febr. t. l. v steinfeldskih dvorinah veliki ples, na kojem svira godba boscanskega pešpolka št. 2. Začetek je ob 8. uri zvečer. Vstopnina za osebo je 2 K, za obitelj (3 osebe) 5 K, za dijake 1 K 20 h. Ker je čisti dobiček namenjen družbi sv. Cirila in Metoda, se preplačila hvaležno sprejemajo. — Z ozirom na to, da že več let ni bilo tako sijajnega slovenskega plesa v Gradcu, in dela odbor velike priprave, da bo ta tem krasnejši, je pričakovati mnoge udeležbe od strani vseh v Gradcu bivajočih in tudi drugih slovenskih rodbin.

(Društvo »Zvezda« na Dunaju) ima svoj zabavni večer v nedeljo 2. febr. t. l. v dvorani »zum Regensburgerhof« I. Sonnenfelsgasse 2. Začetek ob 6. zvečer. Na dnevnem redu je predavanje predsednika sl. akad. društva »Slovenije« gosp. cand. med. Mavricija Rusa: »Koristi čitanja knjig«. Potem sledi koncert pevskega zbora društva »Zvezda« pod vodstvom svojega pevovodje g. V. Krušiča. Pele se bodo sledeče pesmi: 1. Ivan pl. Zajc: »U boje«, poje moški zbor. 2. Stanko Pirnat: »Naša zvezda«, poje mešan zbor. 3. Anton Foerster: »Samo«, poje moški zbor. 4. Matija Hubad: »Stoji, stoji tam beli grad«, »Ko b' sodov ne blo«, »Zmiraj vesel, veselo«, poje moški zbor. 5. Ivan Pušnik: »Njeni spomine«, poje moški zbor. 6. Matija Hubad: »Škrjanček poje žvrgoli«, »Oj bratci veseli vsi«, »Dekle, povej, povej«, moški zbor. 7. F. S. Vilhar: »Slovenec i Hrvat«, poje moški zbor. Pri tem koncertu sodeluje tamburaški zbor sl. hrvatskega društva »Prosvjeta«.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 31. jan. Štajerski deželni glavar grof Attems je došel iz Gradca.

Petrograd, 31. jan. Časopis »Rosija« je za vedno suspendiran in šefredakter Amphitheatrov radi napadov na carja in njegovo rodbino pregnan v Sibirijo.

Bruselj, 31. jan. Iz okolice Krugerjeve se čuje, da je koncentracija angleških čet pri Nauwpothu dokaz, da narašča ustanek Afrikandov v kapski koloniji.

London, 31. januarja. Odsek, ki je vršil preiskavo proti častnikom, ki so na Ogrskem kupovali konje za Južno Afriko, je dovršil delo. Odsek izjavlja, da je očitiranje podkupovanja neopravičeno, čeravno so se častniki večkrat zmotili (!) pri ceni konj in plačevali veliko previsoke cene. Na ta način bi bili lahko prihranili do 12.000 funtov. Pač pa odsek izraža grajo vojni upravi, ki ni takoj pričetkom vojske ali pa še o mirnem času določila, na kak način naj se nabavi potrebno število konj.

Umrli so:

30. januarja. Jakob Ženko, tesar, 53 let, Trnovske ulice 10, kap. — Marija Slavič, posestnica, 72 let, Poljanska cesta 46, ostarelost.

Kemične barve za sobne zidarije, za zidarje ima trdka **BRATA EBERL** v Ljubljani, Franciskanske ulice, v največji izbiri v zalogi. — Cene so nizke. 228 14 11—6

Dunajska borza

dne 31. januarja.

Skupni državni dolg v notah	100.90
Skupni državni dolg v srebru	100.80
Avstrijska zlatna renta 4%	120.50
Avstrijska krona renta 4%	98.—
Ogerska zlatna renta 4%	119.80
Ogerska krona renta 4%	96.80
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl.	1604.—
Kreditne delnice, 160 gl.	673.50
London vista	239.40
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117.12 1/2
20 mark	23.44
20 frankov (napoleonador)	19.03
Italijanski bankovci	93.30
C. kr. cekini	11.31

Zitne cene

dne 30. januarja 1902.
(Termin.)
Na dunajski borzi:
Za 50 kilogramov.

Pšenica za pomlad	K 9.97 do 9.98
Rž za pomlad	8.82 do 8.83
Koruzna za maj-junij	5.75 do 5.76
Oves za pomlad	7.82 do 7.83

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za april	K 9.79 do 9.80
oktober	8.48 do 8.49
Rž za april	8.15 do 8.16
Oves za april	7.53 do 7.54
Koruzna za maj	5.41 do 5.42

(Efektiv.)
Dunajski trg.

Pšenica banaška	K 9.70 do 10.45
južne zel.	9.90 do 10.35
Jetmen	8.20 do 8.35
ob Tisi	7.20 do 8.60
Koruzna ogerska, stara	7.75 do 7.75
nova	5.60 do 5.70
Cinkvart	5.45 do 5.55
stara	6.50 do 7.00
nova	6.15 do 6.50
Oves srednji	7.70 do 7.85
Pizol	7.75 do 10.75

Meteorološko poročilo.
Višina nad morjem 306 2 m. srednji zračni tlak 736.0 mm.

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
30. 9. zveč.	741.5	0.0	sr. svah.	snež.	
31. 7. zjut.	744.2	1.0	sr. svah.	oblač.	0.0
31. 2. popol.	745.4	1.8	sr. jug.		

Srednja večerajšnja temperatura 0.9 normale: —1.8°

125 1—1

Elizabeta Leskovc

danes ob 4. uri zjutraj, previdena s svetlimi zakramenti za umirajočo, v 70. letu svoje dobe, po večletnem hudem trpljenju izdihnila svojo blago dušo.

Truplo se bode preneslo jutri, 1. febr., ob 3. uri popoldne od hiralnice na pokopališče pri sv. Krištofu k večnemu počitku.

Svete maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi pri Marijinem Oznanenju v Ljubljani.

Nepozabna pokojnica bodi priporočena v blag spomin in pobožno molitev.

Ljubljana, dne 31. januarja 1902.

Dr. Ivan Šusteršič.

120 1—1

Zahvala.

Na došlih nam mnogobrojnih sočutja polnih izrazih tolažbe in tešila povodom smrti naše iskreno ljubljene, nepozabne soproge, odnosno matere, stare matere in tete, gospe

Marije Grilc

izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, vsem darovateljem prekrasnih vencev, vsem tistim sočutcem, ki so predragi rajski izkazali s svojim spremetvom zadnjo čast, svojo iskreno in toplo zahvalo.

Bog plati!

Žalujoči ostali.

Koledar

ka toliškega tiskovnega društva v Ljubljani za l. 1902

z jako zanimivo in rabno vsebino, z imenikom učencev za več ko 400 šolarjev, z zapisnikom bolnikov, gospodarskim zapisnikom itd. stane v »Kato-liški Bukvarni« krasno vezan 2 K 30 h, po pošti pošiljan 10 h. več.

126 26—9

VABILO

na
izredni občni zbor
„Obrambnega društva za Kranjsko“
kateri se bode vršil
v sredo dne 5. februarja 1802
ob 1/2. uri popoldne

v prostorih „Kato-liške družbe“ v Kato-liškem Domu, Turjaški trg št. 1, I. nadstropje.

Dnevni red:

1. Poročilo predsedstva.
2. Prememba pravil.
3. Volitev novega odbora.
4. Služajnosti.

126 1—1 **Odbor.**

Sveče za cerkev,

pristno, zanesljivo blago,
priporoča po zmerni ceni
L. POKORNY,
svečar 1180 16
v Celji, Gledališke ulice št. 3.

Kato-liška Bukvarna v Ljubljani

priporoča:

Razlaga velikega katekizma ali krščanski nauki za cerkev. Sestavil Ant. Vetrnik, župnik na Dolu. Prvi zvezek: o veri in apostolski veroizpovedi. Broširano 2 K, s pošto 20 h več.

Razlaga velikega katekizma ali krščanski nauki za cerkev. Sestavil Ant. Vetrnik. Drugi zvezek: poglavje o upanju in molitvi, pa poglavje o ljubezni in zapovedih. Broširano 2 K 50 h, s pošto 30 h več.

Zaročenca (I promessi sposi). Milanska povest iz 17. stoletja. Laški spisal Aless. Manzoni, poslovenil I. B.—ž. Broširano 2 K, po pošti 20 h več.

Spretni zastopniki se sprejmo!

Najboljša uporaba mleka!

Kar največ in najfinjšega surovega masla!

Le mogoče, če se mleku odvzame smetana po

Alfa-Separator-ju.

500 prvih priznanj; 1. 52-1
v Parizu 1900 „Grand Prix“.

1/4 milijona taciš strojev v rabi!

Se lahko prenaša na planino.

Vsi drugi streji za mlekarstvo

Popolne oprave za dobivanje sirotke za roko in parno moč.

Načrti, proračuni.

Akcijska družba Alfa-Separator,
Dunaj, XVI. Ganglhauergasse 29.

Ceniki, podučne brožure brezplačno.

Zaloga za južne dežele v Gradcu, Annenstr. 26.

Umetnijski zavod za slikanje na steklo
B. ŠKARDA v Brnu.

Izdeluje zlasti: cerkvena okna različne izvršitve. Ceniki in strokovni svet brezplačno. Osemkrat odlikovan s prvimi darili